

I Koningen 3:9

“Geef dan Uw knecht een verstandig hart om Uw volk te richten verstandig onderscheidende tussen goed en kwaad; want wie zou dit Uw zwaar volk kunnen richten?”

Het gebed van Salomo

1 bedoeling

2 smeking

3 vervulling

Gemeente,

Deze biddag hopen we stil te staan bij koning Salomo. Vanavond hopen we te zien wat Salomo zegt over ons werken. Zaai uw zaad in de morgenstond en trek uw hand 's avonds niet af. Werk. Vanmorgen willen we zien wat Salomo heeft gebeden. Van daaruit komt het tot ons: bid. Bid en werk dus.

Vanmorgen zien wij dus dat en wat Salomo gebeden heeft. Salomo's biddag dus zozegd. Als was het in de nacht: want in de nacht verscheen de HEERE aan Salomo. Dan zien we in elk geval lijkt mij twee verschillen tussen de biddag/bidnacht van Salomo en die van ons. In de eerste plaats kwam het voor Salomo onverwachts. Hij was gaan offeren te Gibeon, duizend brandoffers, en daar toen blijven slapen. En dan verschijnt God hem in een droom. Onverwachts geeft de HEERE te kennen: Salomo, Ik wil je stem horen, Ik wil weten wat in je hart is. Voor ons is het niet onverwachts. We hebben het voorrecht dat de jaarlijkse biddag een gewoonte is en we wisten al van tevoren: op 14 maart 2012 is het biddag. Wees er maar dankbaar voor. Het is een extra teken voor ons dat de HEERE onze stem wil horen dat Hij wil weten wat in ons hart is.

In de tweede plaats zegt de HEERE er bij Salomo wat bij: Salomo, begeer wat Ik u geven zal. Salomo: wat je ook bidt Ik zal het geven. Ja, dat is op onze biddag niet zo. En onwillekeurig denk je, was dat ook maar zo voor ons. Was 't maar waar: als ik bid voor mijn examen vandaag dan slaag ik, als ik bid om verkering krijg ik het, als ik bid om beterschap gebeurt het, was dat maar waar. Maar zo ligt het voor ons niet. Voor Salomo wel: begeer wat Ik u geven zal en Ik zal het u geven.

1 bedoeling

En toen vroeg Salomo: geef dan uw knecht een verstandig hart om dit Uw volk te richten. En als we Salomo daarom horen bidden dan zien we daar verschillende lijnen in liggen: Ten eerste bid Salomo daarmee voor zijn werk. Want het volk richten dat was zijn taak als koning. Als koning was hij geroepen het volk te richten. Dat wil zeggen het volk te regeren. Goede wetten uit te vaardigen, goede voorzieningen van onderwijs, ouderdom, verzorging te treffen. En het wilde zeggen: rechtspreken. Klachten en aanklachten in behandeling nemen en misdadigers hun straf geven en beroofden en geplunderden hun

bezittingen terug geven. En daar bidt Salomo voor dat hij dat goed zal mogen doen. Waarvoor hij geroepen is. Dus: bid voor je dagelijkse taak, waar je elke dag toe geroepen wordt: je schoolwerk, de opvoeding, je dagelijks werk, je taak in Gods Koninkrijk en in de gemeente. Dat wat elke dag op je wacht. Bid je daarvoor?

Want het kan grote gevolgen hebben als je daarin verkeerde beslissingen neemt. Denk eens aan Salomo: als hij verkeerde wetten of slechte voorzieningen treft dan lijdt het hele volk daaronder. Dan komt heel het volk tekort, dan dwaalt heel het volk af, dan neemt hij het volk mee in een oorlog. Als hij verkeerd rechtspraak doet dan kunnen onschuldigen in de gevangenis terechtkomen, we weten wat rechterlijke dwalingen, denk aan de twee van Putten, kunnen teweegbrengen. Kijk, nou zijn wij geen koning, maar we hebben wel verantwoordelijkheid. Als je chauffeur bent, en je maakt een verkeerde inschatting of je ziet een auto over het hoofd. En dat geldt ieder in het verkeer. Als je als apothekersassistente of arts een verkeerd medicijn voorschrijft of samenstelt. Als je in de opvoeding een verkeerde keuze maakt en je werk voor de kinderen laat gaan allebei, dat draai je niet meer terug. Als je in de bouw een verkeerde constructie maakt of een zware balk laat vallen uit kraan. Als je als leidinggevende of ambtsdrager verkeerd, onzuiver het Woord doorgeeft, waardoor je onbekeerden geruststelt en gelovigen in verwarring brengt. Eén fout kan grote gevolgen hebben.

Ten tweede horen we Salomo dus hiervoor bidden dat hem dat niet en nooit gebeuren zal. En dat bidt hij bijna helemaal aan het begin van zijn taak als koning. In I Koningen 1 is hij koning geworden. En nu bidt hij hierom. In besef van zijn kleinheid: wie zou dit Uw zwaar, groot, lastig volk kunnen richten? Het is te zwaar voor mij om het te kunnen. Dat kan ook anders: dat je net begint en je denkt en je doet alsof jou niks gebeuren kan. Je hebt pas je rijbewijs en je rijdt 150, 190 alsof jij geen ongeluk kunt maken. Je hebt net een nieuwe functie en je loopt rond alsof jij eens even zal laten zien hoe het allemaal moet. Je bent pas vader en moeder geworden en je zal het beter gaan doen dan je eigen ouders in elk geval, zit daar maar niet over in. Salomo zegt: bidt! Overschat jezelf toch niet. Of denk je dat jij geen black out kunt krijgen, geen dingen over hoofd kunt zien? Ben je blind voor je afhankelijkheid en dat je niks zelf in handen hebt? Het kan ook anders, dat je in het begin wel net zo was als Salomo, wie zal dit kunnen? Toen je net achter het stuur kroop, net die nieuwe baan had, pas leidinggevende, ambtsdrager was, toen voelde je je zo klein en afhankelijk. Maar nu je het wat langer bent, nu je al wat jaren en of heel wat jaren ervaring hebt en er eigenlijk nog nooit iets misgegaan is, denk

je, ben je steeds minder gaan bidden en bidt je eigenlijk er helemaal niet meer ervoor. Je stapt zo achter het stuur 's morgens, je gaat zo de deur uit, je gaat zo het Bijbelverhaal vertellen, je stapt zo je gezin weer binnen, je bidt er niet meer voor. Hoe langer je het doet, hoe korter je ervoor bidt; hoe meer ervaring je hebt, hoe minder afhankelijkheid je voelt. Salomo zegt: bidt! Elke dag, elke morgen weer. Soms laat de HEERE dat ook zo merken: dan gaat er bijna iets mis op je werk, in het verkeer. En je voelt het even: dit had ook verkeerd af kunnen lopen. Heel verkeerd. Alsof de HEERE zegt: zou je toch maar niet bidden? En enkele dagen, weken, maanden later, bid je dan nog?

Ten derde zien we in dit gebed van Salomo dat hij om iets vraagt voor hemzelf een verstandig hart met het oog op het volk. Hij vraagt het in die zin niet voor zichzelf, maar omdat het volk daar goed mee is en mee gezegend zal zijn. Omdat Gods Koninkrijk daarmee gediend zal zijn. Natuurlijk zou ook Salomo best graag rijk willen zijn en lang willen leven, maar hij vraagt om een verstandig hart want daarmee is het volk, is Gods Koninkrijk gediend. Zijn persoonlijke wensen en voorkeuren zijn ondergeschikt aan de belangen van het volk en Gods Koninkrijk. Dat is vrucht van geloof. Geloof door de liefde werkende. Dat je bidt om die dingen waarmee je anderen kunt helpen, waarmee je Gods rijk kunt dienen. Dat je bidt en zoekt naar een opleiding en een werkring later waarmee je anderen kunt helpen en Gods Koninkrijk kunt dienen. En hoe ik dat in mijn huidige werkring zo goed mogelijk zou kunnen doen. Geef mij vrijmoedig getuigenis, geef mij oog en hart voor mensen in nood, geef mij krachten, tijd en inkomen om uw rijk te kunnen dienen.

Kijk, dat zal ook gevraagd worden. Aan het einde van ons leven: ja, ik heb dit bereikt en een mooi bedrijf opgebouwd en dit en dat gemaakt en die prijzen en onderscheidingen gekregen. Ik kijk voldaan op mijn leven terug. Ja, maar wat hebt u voor Mijn rijk gedaan? Wat hebt u voor één van Mijn minste broeders gedaan? Of is dan de oogst nihil? Alleen altijd voor jezelf bezig geweest en gevraagd. Genoeg gevraagd om werk, om rijkdom, om gezondheid. Genoeg voor gedaan ook. Maar: Gods rijk en je naaste schoten erbij in. En alles wat je had bereikt valt weg, moet je achterlaten: het kan niet mee! Het blijft hier achter. En je zult het Koninkrijk Gods niet binnengaan. Eeuwig buiten. Wat je nodig hebt? Beking. Dat ik leef niet voor mezelf, maar voor God en Zijn rijk. Dat is 180 graden ommekeer, beking. Er is er maar Eén die je dat kan geven: Jezus Christus. "O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk"

2 smeking

Geef dan Uw knecht een verstandig hart om dit Uw volk te richten, onderscheidende tussen goed en kwaad. Ja, dat heb je daarvoor nodig. Om het volk te kunnen regeren en recht te kunnen spreken dat je kunt onderscheiden tussen goed en kwaad. Onderscheiden betekent zoveel als inzien, doorzien. Want kijk, dat zijn twee dingen. Zien en doorzien.

Zien en doorzien. Kijk, je ziet iemand iemand die aan de deur een vriendelijk praatje met je maakt en vraagt of je even mee naar buiten komt om de weg te wijzen. Dat is zien. Doorzien is: ondertussen gaat zijn makker achterom naar binnen en haalt spullen uit je huis weg. Zien en doorzien. Kijk je ziet een koffertje met etenswaren en fruit erin. Dat is zien. Doorzien is dat eronder een dubbele bodem drugs in wordt meegesmokkeld. Zien en doorzien.

Salomo bidt maar hij mag doorzien. Zien wat erachter zit. En zo weten wat goed en wat kwaad is. Daar gaat het om: goed en kwaad. Let op die woorden. Niet om fijn en niet fijn, niet om heel winstgevend en minder winstgevend, niet om ver mee komen of niet ver mee komen, maar om goed en kwaad. Goed: naar Gods wil en tot zegen, goed voor ziel en geestelijk leven. Kwaad: niet naar Gods wil tegen Gods wil in en niet tot zegen. Slecht voor ziel en geestelijk leven. Mag ik doorzien wat goed en wat kwaad is. Salomo zegt: bidt dat toch! Bidt!

Want iets kan zo te zien heel fijn zijn en winstgevend en perspectief bieden. Dat is te zien. Maar doorzien is: het is tegen Gods wil en zorgt ervoor dat ik en mijn gezin wordt dolgedraaid en geen tijd meer heb voor de HEERE en Zijn dienst. Zien en doorzien.

Iets kan om te zien heel mooi en makkelijk zijn: mooi huis, de hypotheek kan er precies af van twee inkomens. Dat is zien. Maar doorzien is: wat betekent voor de opvoeding van onze kinderen?

Iets kan heel aantrekkelijk lijken. Makkelijk ook: de kinderen een eigen laptop op de kamer met open internet. Dat is zien. Maar doorzien is: wat doet dat met hun tijd en hun gedachten?

Iets kan heel aantrekkelijk zijn: een knap meisje, een leuke jongen. dat is zien. Maar doorzien is: hoe is het karakter, is hij of zijn bezig met de dingen van de HEERE?

Zien en doorzien. Daar ging het mis. In het paradijs. Eva zag de slang en zijn vriendelijke woorden. Ze zag de vrucht dat hij een lust was voor het oog. Dat is zien. Maar ze doorzag niet wat erachter zat, welke satanische bedoeling erachter zat. En ze nam en ze at en het was kwaad: tot vloek voor heel de wereld en de mensheid. Zo zijn wij. Zo kjen wij, zo zien wij. Zien en doorzien. Het is maar goed dat ik niet zo'n biddag heb als Salomo: dat de HEERE niet zegt: alles wat je vraagt zal Ik je geven. je

gaat het eens na in je leven: waar heb ik ooit allemaal om gevraagd? En wie leerde niet zeggen later: dank U HEERE dat U het niet gaf. Die baan, dat meisje, die jongen, dat huis. Dank U dat U het niet gaf wat ik U vroeg.

Geef daarom Uw knecht een verstandig hart. Salomo bidt om een verstandig hart, er staat letterlijk een luisterend hart, een hart dat luistert. Dat luistert. Echt luistert. Naar mensen: echt luistert, wat zeggen ze, wat bedoelen ze. Maar vooral een hart dat luistert naar God. Als God spreekt, als God van Zich laat merken. En God laat van Zich horen: in Zijn Woord. Elke bladzijde. God laat van Zich horen. In je gebed. Hij spreekt, Hij laat merken of iets in Zijn gunst is of in Zijn ongunst. In het gebed spreekt Hij. Laat Hij merken of Zijn Aangezicht straalt of Zich betreft. Hij spreekt in omstandigheden. Dat is niet zo direct over te zetten: zo van iets lukt dus wat het goed, iets lukt niet, dus is het kwaad in Gods oog. Zo rechtlijnig is het niet, maar toch: de HEERE spreekt door gebeurtenissen. En soms kan tegenslag aangeven: God breekt het bij je handen af. Soms is tegenslag beproeving om juist vol te houden. Hij spreekt door weldaden, jubilea, verjaardagen. Ik ben goed, dien Mij. Hij spreekt door ongevallen, ziektes en overlijdens: mens, je bent kwetsbaar, je bent broos, bereid je huis want je zult sterven.

Heere, geef mij een luisterend hart. Dat ik opmerk wat U zegt, bedoelt. In de Bijbel, in het gebed, in wat er gebeurt. Wat baat mij een gelukkig jaar als ik niet opmerk wat God spreekt? Wat is erger dan een slecht jaar, maar ik merk niet op wat de HEERE erin zegt? Geef mij een luisterend hart.

Ergens staat van Manasse geschreven: de HEERE sprak wel tot Manasse en het volk, maar zij merkten er niet op. Dat kan, dat kan zomaar vanzelf bij een mens, een zondaar. De HEERE spreekt wel, maar je merkt er niet op. Je hoort het niet eens, of je hoort het wel, maar je wilt het botweg niet. Duizend keer Bijbel gelezen, preken gehoord en nooit gehoord dat de HEERE die zonde bedoelt bij je, dat de HEERE jouw roept. Zo vaak gebeden, maar nooit gehoord, gemerkt dat de HEERE Zijn Aangezicht verbergt. Zoveel meegemaakt, en nooit stilgezet en je broosheid gezien. Zoveel weldaden, duizenden gezonde dagen en nooit gemerkt dat de HEERE nodig en goed is. En je leeft steeds verder van God af, en vandaan. Al maar verder. Tot de plaats toe waar God niet meer spreekt. De hel: geen Bijbel meer, geen kerkdienst meer, geen weldaden meer. O geef Uw knecht een verstandig hart. Een luisterend hart. Geef bidt Salomo. Salomo was een kind van God, toch bidt hij: geef. Geef, Heere telkens weer, steeds meer en scherper. Dat ik opmerk wat antwoord God mij geeft. Elke dag weer, elke morgen weer. En toen hij het niet meer bad,

ging hij vreemd met heidense vrouwen en ging hij afgodsbeelden aanbidden.

3 vervulling

Salomo, hij is een beeld van de meerdere Salomo. Maar weer op een andere manier dan David. David is vooral beeld van de Heere Jezus in Zijn vernedering, lijden, verachting. En in David zien wij dat het gaat door lijden tot heerlijkheid, door vernedering tot verhoging. Terwijl Salomo vooral beeld is van de Heere Jezus in Zijn verhoging, na Zijn opstanding, in Zijn heerlijkheid. Salomo is beeld van de Heere Jezus in Zijn heerlijkheid. Hoe de Heere Jezus Zijn volk richt: regeert en rechtspreekt. Nog veel heerlijker dan Salomo. In drie opzichten in elk geval. In de eerste plaats was Salomo wijs en rijk. God gaf hem dat bovendien. Zoveel wijsheid en rijkdom. En een lang leven. Maar nog veel meer heeft de meerdere Salomo, de Heere Jezus gekregen. Aan wijsheid, aan rijkdom, aan leven. Jezus heeft wijsheid. Lees de Bijbel. En voor elke zielevraag heeft Hij uitkomst en raad. Alle vragen over het kennen van God en het leven met God: Hij heeft de wijsheid. Wijs tot zaligheid maakt Hij, wijs om te leven met God, om te rekenen met de eeuwige dingen. En rijk is Hij: rijk in vergeving, rijk in de Heilige Geest, rijk in gaven van geloof, hoop, liefde, zachtmoedigheid, lankmoedigheid, trouw, matigheid. Zo rijk is de Heere Jezus, een schat aan hemelse geestelijke zegeningen is in Hem. En Hij leeft lang. Langer dan Salomo. Eeuwig. Om altijd voor de Zijnen te bidden, om altijd hen te beschermen, te zegenen, te omringen, te dragen, bij te staan. En, net als Salomo, meer dan Salomo, alles wat Jezus heeft dat is Hij ten goede voor Zijn volk. Om dagelijks Zijn Kerk uit te delen. Wijsheid, rijkdom, voorbidding en bescherming. Wat ben je goed af met deze Koning. Wat mag je gerust en veilig en verzekerd leven met deze Koning. Dat Hij Zijn voorzienigheid zal waarmaken dat alle dingen meewerken ten goede. Dat niets kan scheiden van Zijn liefde. En Hij wil het nog uitdelen. Is er iemand die wijsheid mist? Die zo dwaas is dat hij of zij aan God voorbij leeft, zo dwaas dat je niet weet hoe je vrede met God krijgt, zo dwaas dat je niet weet welke weg te gaan? Is iemand arm, zo arm dat hij geen geestelijke gaven heeft, geen eeuwige schatten, alleen aardse? Is iemand zo hulpeloos en biddeloos, zwak en hinkend, dat hij of zij elke dag hulp en voorbidding nodig heeft? Hier is Hij! Hij geeft een verstandig hart een luisterend hart.

Ten tweede: Salomo heeft het volk gericht, maar toch zijn velen van het volk afgedwaald en hebben de HEERE niet gediend. Salomo gaf door Gods genade een tijdlang het goede voorbeeld, bouwde de tempel, zorgde voor de eredienst in de tempel, maar het volk kreeg hij niet mee.

Maar de meerdere Salomo, de Heere Jezus, geeft niet alleen het goede voorbeeld, geeft niet alleen Zijn dienst en Zijn huis, Hij werkt in op het hart van Zijn volk. Hij komt door Zijn Geest daar waar Salomo niet komen kon, waar geen ambtsdrager komen kan, geen vader geen moeder: in het hart. In het hart van anderen, in het hart van mezelf. Hij kan echt zegenen wat je doet. Dat het vrucht draagt voor Zijn rijk. Laat je werk, je opvoeding, het gemeentewerk gepaard gaan met het gebed: meerdere Salomo, zegent U het.

Salomo zegt: bidt om te kunnen doorzien. Doorzien wat erachter zit, wat geestelijk de gevolgen zijn voor jezelf en anderen. Want het ziet er soms helemaal niet aantrekkelijk uit. Toen Abraham uit Ur moest gaan. Met heel zijn bedrijf op sjouw, daar wordt je veel niet beter van. Uit het vruchtbare Ur weg door hele woestijngebieden door. Dat is niet best. Dat is zien. Maar doorzien is: het is de wil van de HEERE, Hij heeft er Zijn belofte aan gegeven.

Want het ziet er niet aantrekkelijk uit. Mozes die zich voegen gaat bij het volk dat verdrukt en geslagen wordt. Terwijl hij nu in een paleis is en als een prins behandeld wordt. Niet weggaan. Dat is zien. Maar doorzien is: het is beter met het volk van God kwalijk behandeld te worden dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben. Doorzien. Heere, geef ik doorzien mag. Tot in de diepste achtergronden en geestelijke gevolgen toe.

En in de derde plaats heeft Salomo rechtgesproken. Direct na onze Schriftlezing komen die twee vrouwen, hoeren bij hem met één levend kind. En ze zeggen allebei: ik heb een kind. En Salomo vind iets uit om helder te krijgen wie oprecht is en wie gelogen heeft. Hij haalt een zwaard om het kind door te snijden en de ware moeder verraadt zich en de liegende verraadt zich ook. Meer dan Salomo is hier. Jezus spreekt recht: wie oprecht is en wie niet, wie huichelt. Hij onderscheidt wie er echt in nood tot Hem roept en wie het alleen voor de vorm doet. Hij doorziet dat. Wie in de nood tot Hem roept die redt Hij neemt Hij aan. Wie alleen voor de vorm roept en bidt ie zendt Hij ledig weg. Armen worden vervuld maar rijken ledig weggezonden. En op de jongste dag spreekt Hij recht. Dan kunnen er twee zeggen: ik heb in Uw Naam geprofeteerd, ik heb met U gegeten en gedronken. Maar Hij weet het als het echt is, maar ook als het onecht is, alleen vorm. Hij ontmaskert elke huichelaar. Hij heeft verstand om te richten. Vreselijk voor de huichelaar, maar heerlijk voor Petrus, want ondanks alles, Jezus weet het: het hart dat naar Hem uitgaat.

Amen